

Hallitus**AIKA**
PAIKKATiistai 17.06.2025 klo 09:00 -
Sähköinen kokous**ASIAT**

§	Otsikko	Sivu
48	Kokouksen järjestäytyminen	2
49	Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028	3
50	IT-loppukäyttäjäpalveluiden hankinta	9
51	Integraatioalustan ja asiakkaiden identiteetinhallintajärjestelmän suora hankinta	11
52	Oikaisuvaatimus HSL 6.5.2025 § 43 Pohjois-Espoon linjastotarkastelu	13
53	Yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpano	16
54	Kuntalain mukaista otto-oikeutta varten toimitetut päätökset	17
55	Tiedoksi merkittävät asiat	18
56	Seuraava kokous	19

48**Kokouksen järjestäytyminen**

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Hallintopäällikkö Anni Lehtinen, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Ehdotus Hallitus päättää a) todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi; sekä b) valita pöytäkirjantarkastajaksi Pekka Saurin (varalla Jaana Ylitalo).

Päätös

49

Lausuntopyyntö Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028

153/02.02.00.00/2025 Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2028

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä
ValmistelijaVs. toimitusjohtaja Vesa Silfver, puh. 040 6744 412
Johtaja Jussi Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi, puh. 040 8208 194

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka liitetään yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Alustava taloussuunnitelma ja talousarvio on toimitettava jäsenkunnille lausuntoja varten viimeistään 15. kesäkuuta. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelman sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Perussopimuksen mukaan lausunto tulee antaa 31.8.2025 mennessä.

Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n strategia 2022–2025 ja strategian päivitystyön valmistelutyön välitulokset;
- PKS-omistajaohjauksen tavoitteet;
- voimassa oleva toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027;
- hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2025–2026 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat; sekä
- vuoden 2024 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteuma- ja ennustetiedot vuodelta 2025.

Taloussuunnitelma vuosille 2027–2028 on laadittu aiempien vuosien tapaan pääosin talousarviovuoden (2026) kustannustasoon.

Jäsenkuntia pyydetään lausunnoissaan esittämään näkemyksensä erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?
2. 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5,0 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?
3. Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?
4. Ovatko kunnat valmiita jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi?

5. Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

6. Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

HSL:n strategian 2022–2025 – Asiakkuuksista kestäväään kasvuun – strategiakausi päättyy vuoteen 2025. Uuden strategiakauden päivitystyö on käynnissä ja hyväksytään hallituksessa ja yhtymäkokouksessa vuoden 2025 aikana. Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelua on ohjannut pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien tuleville vuosille asettamat tavoitetasot erityisesti HSL:n toiminnan tuottavuudelle, operoinnin tehokkuudelle sekä kuntasubventiolle.

TALOUSSUUNNITELMA

Vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmassa tavoitellaan talouden tasapainoa. Toimintasuunnitelmat vuosille 2026-2028 on laadittu nivoon toimenpiteet neljään eri tavoitekokonaisuuteen, joita ovat **asiakas, kasvu, tuottavuus ja vastuullisuus**. Jatkuvasti kasvavat infrakustannukset nostavat HSL:n menoja nopeammin kuin lipputulojen kehitys nostaa tulopuolta, joten talouden tasapainoa on haettava myös operointikustannuksia karsimalla.

Omistajaohjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi olemme tehneet 9,3 miljoonaa euroa säästöjä alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Tehdyistä säästöistä kohdistuu 5,0 miljoonaa euroa operointikustannuksiin ja 4,3 miljoonaa muihin kustannuksiin. Operointikustannusten säästöt jakautuvat riskitason nostamiseen, kehittämistoimenpiteiden lykkäämiseen ja heikon kustannustehokkuuden liikenteen karsimiseen. Muiden kustannusten säästöt perustuvat HSL:n kustannustehokkuuden parantamiseen.

Palvelutasomuutokset vuosille 2026-2028 pohjautuvat suurimmaksi osaksi välttämättömiin tarjonnan lisäyksiin kapasiteetin hallinnan näkökulmasta. Operointikustannusten budjetointi on toteutettu korkealla riskitasolla, mikä saattaa edellyttää nyt esitettyjen liikenteen karsintojen lisäksi myös muita liikenteen harvennuksia tai linjojen lakkautuksia. Riskitasoa on nostettu etenkin bussiliikenteen operoinnissa sekä ratikoiden varikkokustannuksien osalta.

Toimintatulot

Toimintatulot vuonna 2026 ovat yhteensä 997,9 milj. euroa. Kasvua vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna on 73,2 milj. euroa (7,9 %). Toimintatuloista vuonna 2026 42,1 % on lipputuloja ja 55,5 % kuntaosuuksia. Toimintatulojen arvioidaan olevat 1066,5 milj. euroa vuonna 2027 ja 1074,5 milj. euroa vuonna 2028.

Lipputulot

Tuoreimman ennusteen mukaan vuoden 2025 matkustajamäärän arvioidaan olevan 380 miljoonaa nousua. Seuraavien vuosien nousujen arvioidaan olevan 390 miljoonaa (2026), 394 miljoonaa (2027) ja 400 miljoonaa (2028) nousua vuodessa. Vuoden 2027 nousijamäärää alentaa erityisesti vuodelle ennakoidut merkittävät työmaiden vaikutukset.

Kokonaisuudessaan vuodelle 2026 tavoitellaan lipputuloja yhteensä 419,7 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2026 on 29,3 milj. euroa (7,5 %) kuluvan vuoden 2025 ennustetta suurempi. Vuonna 2027 lipputulotavoite on 435,9 milj. euroa ja vuonna 2028 465,7 milj. euroa.

Kuntaosuudet

Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Kuntaosuudet muodostuvat lipputulojen, operointikustannusten, joukkoliikenneinfran ja muiden kustannusten eristä.

Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2026 ovat yhteensä 553,5 milj. euroa. Kuntaosuuksilla katetaan keskimäärin 57,1 % kuntaosuuksiin kohdistetuista vuoden 2025 kustannuksista. Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2027 ovat yhteensä 605,3 milj. euroa ja vuonna 2028 582,0 milj. euroa.

Alustava TTS-suunnitelma on laadittu siten, että jäsenkuntien subventio on 55,3 prosentin keskimääräisellä tasolla TTS-kauden päätyttyä vuonna 2028.

Tuet ja avustukset

Valtion tuista on poistunut ilmastoperusteiset tuet ja tukia on arvioitu saatavan vain suurten kaupunkien joukkoliikennetuesta vuosittain 4,8 milj. euroa vuosina 2026–2028. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa.

Toimintamenot

Toimintamenot vuonna 2026 ovat yhteensä 993,1 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2025 ennusteesta 29,2 milj. euroa (3,0 %). Vuonna 2027 toimintamenojen arvioidaan olevan 1048,4 milj. euroa ja 1055,2 milj. euroa vuonna 2028.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 947,7 milj. euroa vuonna 2026, 95,4 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2027 yhteensä 1002,2 milj. euroa ja 1007,6 milj. euroa vuonna 2028.

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2026 yhteensä 646,9 milj. euroa, joka on 65,1 % toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 683,8 milj. euroa vuonna 2027 ja 685,4 milj. euroa vuonna 2028.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2026 on yhteensä 246,8 milj. euroa. Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna Espoossa ja Helsingissä sijaitsevaa sähköbussien latausinfraa 2,2 milj. eurolla. Kustannukset sisältävät varaukset kannusteisiin ja sähkönsiirtoon.

Infrakustannukset yhteensä ovat vuonna 2026 10,3 milj. euroa (4,3 %) suuremmat kuin vuonna 2025. Vuonna 2027 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 263,2 milj. euroa ja vuonna 2028 yhteensä 268,6 milj. euroa. TTS-kauden kustannuksissa on varauduttu Kruunusiltaojen avautumisen tuomiin lisäkuluihin.

Muut ostopalvelut

Muuhun kuin liikennöitsijöille henkilökuljetuspalveluista maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 51,8 milj. euroa vuonna

2026. Muihin palvelujen ostoon käytetään 55,2 milj. euroa vuonna 2027 ja 53,6 milj. euroa vuonna 2028.

Muiden ostopalveluiden suurin kuluerä ICT-käyttöpalvelut (30,5 milj. euroa vuonna 2026) sisältää lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöpalveluiden sopimusmaksut, kapasiteettipalvelut ja muut vuosittaiset käyttökustannukset. Lisäksi laitehuoltokustannuksiin on varattu 2,2 milj. euroa vuonna 2026.

Ulkopuolelta ostettavia asiantuntijapalveluita käytetään omaa osaamista täydentämään silloin, kun se on strategisesti ja taloudellisesti järkevää. Vuonna 2026 ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin arvioidaan käytettävän 7,4 milj. euroa.

Markkinointi- ja ilmoituspalveluihin sekä erilaisiin painatuksiin käytetään 4,0 milj. euroa. Varaus sisältää asiakasviestinnän ja uusien palveluiden markkinointipalvelut. Maksukorttiprovisioihin ja lipunmyyntipalkkioihin on varattu 2,5 milj. euroa. Vartiointipalveluihin käytetään 0,9 milj. euroa. Muihin palveluostoihin käytetään yhteensä 4,3 milj. euroa vuonna 2026.

Henkilöstökulut

HSL:n henkilöstökulut ovat 35,0 milj. euroa vuonna 2026, joka on 3,5 % toimintamenoista. Henkilöstömenoissa on varauduttu tiedossa oleviin kunta-alan palkkojen yleiskorotuksiin sekä lisärekrytointeihin, joilla vahvistetaan erityisesti teknologian kyvykkyyksiä, varmistetaan laadukkaampia teknologiavalintoja sekä laadukkaampaa toiminnan kehitystä. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulos- ja kannustepalkkion maksamiseen.

Muut kustannukset

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on varattu 0,8 milj. euroa vuosittain 2026-2028.

Vuokramenot vuonna 2026 ovat 6,1 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannusten lisäksi Pasilan aseman, Ojangan varikon ja kuljettajien sosiaalityötilojen vuokrakustannukset.

Muut menot vuonna 2026 ovat 3,5 milj. euroa. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset sekä muut luottotappiot, joita arvioidaan kirjattavan noin 3,0 milj. euroa vuonna 2026.

Toimintakatteen ennen rahoitustuottoja –ja kuluja sekä poistoja, arvioidaan olevan vuonna 2026 4,7 milj. euroa ylijäämäinen.

Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoituksen nettotuottojen arvioidaan olevan 3,0 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2026 arvioidaan syntyvät vielä tuottoja purettavista kassavarojen sijoituksista ja maksuliikennetilien korkotuotoista.

TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. TTS-suunnitelma on laadittu siten, että jäsenkuntien kuntaosuuksilla katetaan kustannukset, joita ei lipputuloilla ja muilla tuloilla voida kattaa. Talousarvioesityksen mukaan vuonna 2026 kassan riittävyys laskee 14 päivään, mikä on tyydyttävää tasoa. Suunnitelmavuosina 2027-2028 arvion mukaan kassan riittävyys laskee tasoon, jolloin arvion toteutuessa joudutaan selvittämään vaihtoehtoina lipputulojen

kasvattamista esimerkiksi hintoja korottamalla, kuntien peruspääomaosuuksien tai vuosittaisten kuntaosuuksien kasvattamista tai lainan ottoa käyttökulujen kattamiseksi.

HSL:n yhtymäkokous päättää vuosittain jäsenkunnille maksettavan peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta. Yhtymäkokous on päättänyt vuosittain myös kuntakohtaisesta ylijäämästä maksami-sesta tai alijäämästä perittävästä korosta. TTS-suunnitelmassa on varauduttu korkojen maksamiseen peruspääomaosuuksista.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 7,7 milj. euroa ylijäämäinen, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat 19,1 milj. euroa vuonna 2026.

Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 25,4 milj. euroa vuonna 2026, 25,0 milj. euroa vuonna 2027 ja 25,0 milj. euroa vuonna 2028. Investoinnit painottuvat lipunmyynti- ja hinnoittelujärjestelmän jatkokehitykseen, matkustajainformaatiojärjestelmän kokonaisuudistamiseen ja asiakkuuksienhallinnan kyvykkyysien kasvattamiseen. Suunnitelmapoistot ovat taloussuunnitelmassa yhteensä 19,1 milj. euroa vuonna 2026, 20,3 milj. euroa vuonna 2027 ja 21,0 milj. euroa vuonna 2028. Poistomenot kasvavat, kun uusi lipputilihanke valmistuu ja on täysimääräisesti tuotantokäytössä.

Tilikauden 2026 alijäämäksi arvioidaan -11,4 milj. euroa, ja se katetaan edellisinä vuosina kertyneistä ylijäämästä. Kertyneet ylijäämät ovat vähentyneet huomattavasti ja vuoden 2026 päättyessä kertyneitä ylijäämiä on käytettävissä enää 0,6 milj. euroa. Ylijäämien väheneminen kasvattaa merkittävästi laskutettavia kuntaosuuksia vuodesta 2027 alkaen.

Ehdotus

Hallitus päättää pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupunkeja ja Kirkkonummen, Sipoon, Siuntion ja Tuusulan kuntia 31.8.2025 mennessä antamaan lausuntonsa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2026–2028. Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin asioihin:

a) TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?

b) 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?

c) Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?

d) Ovatko kunnat valmiita jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi?

e) Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

f) Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Päätös

Liitteet

Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

50

IT-loppukäyttäjäpalveluiden hankinta

65/02.08.00/2025 IT-loppukäyttäjäpalveluiden hankinta

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä
ValmistelijaVs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Johtaja Tuomas Savikangas, etunimi.sukunimi@hsl.fi**Hankinnan tausta**

HSL on kilpailuttanut IT-loppukäyttäjäpalvelut (EUS, End User Services) sisältäen mm. käyttäjätukipalvelun, M365-ympäristön hallintapalvelun, identiteetin ja käyttöoikeuksien hallinnan, sovellustukipalvelut, laitteiden hallinta- ja elinkaaripalvelut, tulostuspalvelut, infrapalvelut, SaaS-palveluiden käyttöoikeuksien hallinnan sekä sertifikaattien hallinnan. Hankittavien palveluiden käyttäjiä ovat HSL:n henkilökunta ja kumppanit. Optiona on mahdollista hankkia kokouslaitteet ja kerroskytkimet palvelulaitteina.

Hankinnan tavoitteena on tarjota turvalliset, toimivat ja kustannustehokkaat loppukäyttäjäpalvelut, jotka parantavat käyttäjäkokemusta ja minimoivat ongelmatilanteisiin käytetyn ajan. Pyrkimys on palveluiden, käyttäjäkokemuksen ja tukiprosessien jatkuvaan parantamiseen.

Sopimuskausi on määräaikainen 24 kuukautta, jonka jälkeen sopimusta voidaan jatkaa toistaiseksi voimassaolevana.

Palveluiden arvioitu kustannus neljälle (4) vuodelle on noin

Hankintamenettely

HSL soveltaa toiminnassaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1398/2016, erityisalojen hankintalaki). Hankinta ylittää erityisalojen hankintalain 13 §:n mukaisen kynnysarvon. Hankinnasta järjestettiin erityisalojen hankintalain mukainen julkinen kilpailutus avoimella menettelyllä.

Hankintailmoitus ja tarjouspyyntö lähetettiin julkaistavaksi 28.3.2025 julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanava HILMA:ssa (2025-022608) ja Euroopan unionin virallisen lehden verkkoversiossa (TED). Hankinta-asiakirjat olivat saatavilla sähköisesti <https://tarjouspalvelu.fi/hsl> -sivustolta. Hankinta-asiakirjojen saantia rajoitettiin tietojen luottamuksellisuuden suojaamiseksi (erityisalojen hankintalain 73 §:n 3 momentti). Hankintayksikkö luovutti tikettidatan ajalta 1.7.-31.12.2024 allekirjoitettua salassapitositoumusta vastaan. Koska tarjousasiakirjojen saantia rajoitettiin, tarjousten jättämisen määräaika pidennettiin viidellä päivällä.

Tarjouspyyntömateriaalista sai esittää kysymyksiä 21.4.2025 klo 12 saakka. 13.4.2025 mennessä esitettyihin kysymyksiin vastattiin 14.4.2025 ja määräaikaan 21.4.2025 mennessä esitettyihin kysymyksiin vastattiin 25.4.2025.

51

Integraatioalustan ja asiakkaiden identiteetinhallintajärjestelmän suorahankinta

322/02.08.02/2020 HIA, HSL ID, MQTT kehitys- ja ylläpito

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä
ValmistelijaVs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Johtaja Tuomas Savikangas, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Palveluvastaava Jarmo Korkeamäki, etunimi.sukunimi@hsl.fi**Hankinnan tausta**

Hankinnan kohteena on HSL:n asiakkaiden identiteetinhallintajärjestelmän integraatiopalvelujen (HSLID, HIA, MQTT) ylläpito ja kehitys nykyiseltä toimittajaryhmittymältä Contrasec-Trivore-Profirator. Alkuperäinen hankinta on tehty erityisalojen hankintalain mukaisen kilpailutuksen päätteeksi hallituksen päätöksellä 25.08.2020 § 138. Päätöksellä vahvistettu ennakoitu arvo on osoittautunut riittämättömäksi todelliseen volyymiin nähden. Suorahankinnalla mahdollistetaan palvelujen osto jatkossakin, mutta sillä ei tehdä muutoksia vahvistettuihin hinnoitteluperusteisiin tai muihin alkuperäisiin hankinnan ehtoihin.

Palvelukokonaisuus on HSL:lle kriittinen ja sen toimivuus on edellytys lipunmyynnin sekä matkustajainformaation saatavuudelle kaikissa HSL:n palveluissa. Lisähankinnan arvioitu kustannus on 3,15 miljoonaa euroa (ilman arvonlisäveroa) kolmelle vuodelle. Tänä aikana palvelut kilpailutetaan uudelleen ja järjestelmien rooli HSL:n strategian toteuttamisessa suunnitellaan huolellisesti.

Järjestelmien HSLID, HIA, MQTT -tuki- ja ylläpitosopimuksen määräaikainen sopimuskausi päättyy 9.3.2025, jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassaolevana. Lisähankinnan tarkoituksena on varmistaa kriittisten järjestelmien jatkuvuus sekä siihen liittyvät tuki ja ylläpito -palvelut seuraaville vuosille, jolloin HSL:n uusi lipunmyyntijärjestelmä saatetaan vakaaseen käyttöön ja jatkosuunnitelmat hankinnan kohteena oleville järjestelmille saadaan tehtyä. Järjestelmäkokonaisuus on laaja ja kompleksinen ja HSL tarvitsee sen päivittämiseksi aikaa.

Hankintamenettely

HSL soveltaa toiminnassaan erityisalojen hankintalakia (1398/2016). Hankinnan arvo ylittää erityisalojen hankintalain 13 §:n mukaisen kynnysarvon. Erityisalojen hankintalain 43 §:n 2 momentin kohdan 2 mukaan hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, jos teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan. Lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

Hankinta toteutetaan suorahankintana ryhmittymältä Contrasec-Trivore-Profirator (huomioiden ryhmittymän mahdolliset yritysjärjestelyt), koska se on nykyisenä toimittajana palvelun ainoa mahdollinen toimittaja. Ryhmittymä on toteuttanut alkuperäisen palvelukokonaisuuden kokonaisvastuullisena toimittajana. Tämän vuoksi palveluiden operatiivinen hallinta ja kehitys ovat suurimmalta osalta riippuvaisia toimittajan tarjoamista ratkaisuista. Näihin ratkaisuihin liittyy toimittajan taustajärjestelmäratkaisu (Trivore ID), joka on ryhmittymän jäsenen tuote. Näiden

järjestelmien korvaaminen vaatii merkittävästi aikaa ja resursseja teknologia-tulosalueelta sekä hankintatoimelta lipputilihankkeen päättymisen jälkeen.

Hallintosäännön 9 §:n kohdan 8 mukaan hallitus päättää hankinnoista.

Hankintayksikkö toimittaa julkaistavaksi suoraankintaa koskevan ilmoituksen ennen hankintasopimuksen tekemistä. Tällöin hankintasopimus voidaan erityisalojen hankintalain 122 §:n mukaisesti tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Ehdotus

Hallitus päättää hankkia integraatioalustan ja asiakkaiden identiteetinhallintajärjestelmän ryhmittymältä Contrasec-Trivore-Profirator. Päätös tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

52

Oikaisuvaatimus HSL 6.5.2025 § 43 Pohjois-Espoon linjastotarkastelu

77/08.00.00.04/2025 Pohjois-Espoon linjastotarkastelu

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä
ValmistelijaVs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi**Tutkittavaksi ottaminen ja esitetyt vaatimukset**

██████████ on toimittanut HSL:n kirjaamoon 14.05.2025 oikaisuvaatimuksen koskien HSL:n hallituksen päätöstä 06.05.2025 § 43 Pohjois-Espoon linjastotarkastelu.

Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen sekä kunnan jäsen. Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen sekä kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen. ██████████ on Espoon kunnas asukas ja näin ollen asianosainen.

Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja se otetaan näin ollen tutkittavaksi.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että linjan 236 reitti pysyy ennallaan ja päätös palautetaan uudelleen valmisteluun tai päätöstä muutetaan oikaisuvaatimuksen liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti. Edelleen vaaditaan, että asia tulee valmistella ja päättää uudelleen siten, että lasten ja nuorten yhteydet oppilaitoksiin Lahnuksesta, Kalajärveltä ja Niipperistä Viherlaaksoon ja Karamalmille sekä harrastuksiin mm. Laaksolahteen onnistuvat arkisin turvallisesti ilman tarvetta vaihtaa eri linjalle kesken matkan. HSL-palveluita koskevat linjastomuutokset ja säästöt tulee mitoittaa siten, että ne kohtelevat alueen asukkaita tasapuolisesti.

Kouluyhteyksien säilyminen

Oikaisuvaatimuksen keskeinen kritiikki kohdistuu siihen, että päätös heikentää koulumatkojen sujuvuutta.

HSL:n suunnitteluohjeen ja palvelutasomäärittelyn mukaan niille Espoon perusopetuksen 1. ja 2. luokan oppilaille, joiden koulumatka ei ole kunnan määritelmien mukaan käveltävissä, järjestetään vaihdoton joukkoliikennenyhteys kunnan osoittamaan lähikouluun. Myös 3.–6. luokan oppilaille yhteys pyritään järjestämään vaihdottomana, mutta vaatimus ei ole ehdoton. Vaihdoton joukkoliikennenyhteys järjestetään siis lähtökohtaisesti alakoulun oppilaille omaan lähikouluun, mutta ei niissä tilanteissa, joissa oppilas on itse hakeutunut muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun.

Lisäksi yläkoulun oppilaille sallitaan vaihdollinen joukkoliikennenyhteys koulumatkoilla myös kunnan osoittamaan lähikouluun. Pohjois-Espoon linjastotarkastelun valmistelussa lähtökohtana oli, että suunnitteluohjeen vaatimusten mukaiset

vaihdottomat yhteydet kunnan osoittamaan lähikouluun säilyvät. Koulumatkoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä perusopetuksen oppilaiden koulumatkoja.

Toisen asteen opintoihin hakeudutaan tyypillisesti muuallekin kuin lähioppilaitoksiin. Pohjois-Espoosta Kalajärveltä ja lähialueelta katsoen lähimmät toisen asteen oppilaitokset sijaitsevat Vantaalla ja näihin on alueelta tiheät yhteydet linjoilla 583 ja 584. Espoon puolella lähimmät lukiot sijaitsevat Viherlaaksossa sekä Karamalmilla (Leppävaaran lukio), mutta lukioita on myös esimerkiksi Espoon keskuksessa ja Otaniemessä. Pohjois-Espoon linjastotarkastelun mukaisten muutosten toteutuessa vaihdoton yhteys Viherlaakson ja Leppävaaran lukioihin poistuu muutamilta pysäkeiltä Niipperin kaupunginosan eteläosasta Juvanpuiston ja Nikun alueilta.

Muilta osin yhteydet säilyvät vaihdottomina linjalla 239. Juvanpuiston ja Nikun alueelta yhteys muuttuu vaihdolliseksi tai bussille 239 on käveltävä pidempi matka kuin aiemmin linjan 236 pysäkillä. Vaihdollinen yhteys onnistuu esimerkiksi linjalta 566 tai 582 Järvenperässä linjalle 236, 237 tai 239 vaihtamalla tai vaihtamalla linjalta 521 Leppävaarassa, mistä on yhteyksiä Karamalmin ja Leppävaaran suuntaan useilla linjoilla.

Asian oikeudellinen arviointi

Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että päätös on kohtuuton, epätasapuolinen, perustunut puutteelliseen selvitykseen sekä perusteltu riittämättömästi.

Hallintolain 6 §:ssä säädetään että viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Päätöksestä ilmenee perusteet sille, miksi muutokset ovat kohdistuneet nimenomaan Espooseen. Espoon kuntakohtainen subventiotaso on infrahankkeiden myötä noussut selvästi yli subventiotavoitteen. Tavoiteltu päämäärä on, että kuntakohtainen subventiotaso saadaan laskemaan lähemmäs 55 % subventiotavoitetta. Pohjois-Espoon alueella kysyntä on paikoitellen vähäistä liikennetarjonnan samanaikaisesti ylittäessä palvelutasomäärittelyn mukaisen tason. Pohjois-Espoon alueen linjaston kustannustehokkuus on selvästi heikompaa kuin esimerkiksi Etelä-Espoossa, jossa kysyntä kasvaa tiivistyvän maankäytön myötä. Lisäksi on huomattava, Etelä-Espoon linjoille kohdistettiin tehostamistoimenpiteitä jo aiemmin, ja nämä muutokset on toteutettu vuonna 2024.

Linjakohtaisesti muutokset on tehty kysynnän perusteella. Linjamuutokset on kohdistettu alueen liikenteeseen objektiivisin ja hyväksyttävin perustein. Keskeisenä periaatteena on ollut tehdä toimenpiteet siten, että kustannuksia saadaan karsittua ilman merkittäviä haittavaikutuksia. Aina kun liikennöintiä karsitaan, siitä aiheutuu jonkinasteista haittaa jollekulle esimerkiksi matka-aikojen pitenemisenä. Päätös on tehty siten, että sillä karsitaan lähinnä erittäin vähän käytettyjä lähtöjä ja näin ollen haittaa aiheutuu mahdollisimman harvalle. Oikaisuvaatimuksessa mainitut yhteydet toimivat muutosten jälkeenkin suurelta osin vaihdottomina linjalla 239. Muutamien Niipperin kaupunginosassa sijaitsevien pysäkkien osalta vaihdottomat yhteydet Viherlaaksoon ja Karamalmille loppuvat, mutta matkat on jatkossakin mahdollista tehdä bussia vaihtamalla matka-ajan kohtuuttomasti pidentymättä.

Hallintolain 31 §:ssä säädetään, että viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Pohjois-Espoon linjastotarkastelua koskeva päätös on tehty huolellisen selvityksen ja punninnan pohjalta, ja päätös täyttää suunnitteluohjeen ja palvelutasomäärittelyn asettamat vaatimukset. Päätös pohjautuu myös hallituksen ja yhtymäkokouksen aiempien päätösten asettamiin suuntaviivoihin.

Kuten oikaisun kohteena olevasta päätöksestä ilmenee, osana linjastotarkastelutyötä on myös osallistettu alueen asukkaita kyselyillä, joihin saatiin yli 2 600 vastausta. Kyselyiden vastaukset on otettu huomioon päätöksen valmistelussa.

Hallintolain 45 §:ssä säädetään, että päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Päätöksessä on esitetty perustelut sille, minkä vuoksi päätös tehdään, mitkä suunnitteluperiaatteet ovat ohjanneet valmistelua, mihin aiempiin HSL:n toimielinten päätöksiin ja jäsenkuntien lausuntoihin valmistelu on perustunut sekä miten alueen asukkaita on osallistettu päätöksentekoon.

Johtopäätös

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, jotka antaisivat aihetta päätöksen muuttamiseen. Päätös on valmisteltu ja päätetty lainmukaisessa järjestyksessä. Näin ollen oikaisuvaatimus on hylättävä.

Ehdotus

Hallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen yllä selostetuin perustein.

Päätös

Liitteet

Oikaisuvaatimus HSL:n hallituksen päätöksestä 06.05.2025 § 43 (saatavilla kirjaamosta)

53

Yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpano

49/00.00.01/2025 Yhtymäkokoukset vuonna 2025

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä
ValmistelijaVs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Hallintopäällikkö Anni Lehtinen, etunimi.sukunimi@hsl.fi

HSL:n perussopimuksen 3 §:n mukaan kuntayhtymän ylintä päätäntävaltaa käyttää yhtymäkokous. HSL:n kevätyhtymäkokouksessa 27.05.2025 käsiteltiin seuraavat asiat:

- Kokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2024
- Tarkastuslautakunnan esitys yhtymäkokoukselle tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä
- Sidonnaisuusilmoitukset

Kuntalain 96 §:ssä säädetään valtuuston päätösten täytäntöönpanosta. Säännöstä sovelletaan kuntayhtymässä yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpanoon.

Kuntalain 96 §:n mukaan, jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

Hallintosäännön 3 §:n mukaan hallitus vastaa yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Ehdotus

Hallitus päättää a) todeta, että 27.5.2025 pidetyn yhtymäkokouksen päätökset ovat syntyneet lainmukaisessa järjestyksessä, eivät mene yhtymäkokouksen toimivaltaa ulommaksi eivätkä muutoinkaan ole lainvastaisia; sekä b) panna yhtymäkokouksen päätökset täytäntöön.

Päätös

Liitteet

54**Kuntalain mukaista otto-oikeutta varten toimitetut päätökset**

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Hallintopäällikkö Anni Lehtinen, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Hallitukselle on toimitettu kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta varten toimitusjohtajan ja tulosalueen johtajien viranhaltijapäätökset ajalta 19.5.–6.6.2025.

Ehdotus Hallitus päättää olla ottamatta käsiteltäväkseen liitteessä mainittuja päätöksiä.

Päätös

Liite Päätösluettelo

55**Tiedoksi merkittävät asiat**

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Hallintopäällikkö Anni Lehtinen, etunimi.sukunimi@hsl.fi

HSL on antanut seuraavat lausunnot ja kannanotot:

- Lausunto Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavaaluonnos, Kerava
- Lausunto Piippilakki-osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HSL:lle ovat saapuneet seuraavat asiakirjat:

- Aloite opiskelijalippujen hinnoitteluun liittyen
- Hankintaoikaisuvaatimus, HSL Mainostuotantotoimistopalveluiden julkinen kilpailutus

Ehdotus Hallitus päättää merkitä asiat tiedoksi.

Päätös

Liitteet Lausunto Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavaaluonnos, Kerava (93/10.02.02/2024)
Lausunto Piippilakki-osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (135/10.02.03/2025)
Aloite opiskelijalippujen hinnoitteluun liittyen (152/00.02.03/2025)
Hankintaoikaisuvaatimus, HSL Mainostuotantotoimistopalveluiden julkinen kilpailutus (61/02.08.00/2025)

56**Seuraava kokous**

Hallitus 17.06.2025

Esittelijä

Valmistelija

Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver

Hallintopäällikkö Anni Lehtinen, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Ehdotus

Uusi hallitus kokoontuu ensimmäisen kerran aiemmin päätetyn mukaisesti tiistaina 26.8.2025 klo 9.00. Kokous pidetään sähköisesti. Uuden hallituksen perehdytysseminaari on 21.-22.8.2025. Paikka ilmoitetaan kokouskutsussa.

Päätös